

Tomke

ferslach
verslag **2016**

Nederlands

Jaarverslag 2016
Jaargang 20
Thema: Talenten

TOMKE

Inhoudsopgave

Voorwoord

1. Het Tomke-project

Wie is Tomke?

Wat is het Tomke-project?

Materialen voor peuters en opvoeders

Informatie voor professionals

Organisatie van het Tomke-project

Financiering

2. Verslag van het jaar 2016

Thema 'Talenten'

Activiteiten voor en met peuters

Informatievoorziening en materialen voor professionals

Materialen voor peuters en opvoeders

3. Leden van de Tomke-werkgroep

4. Tomke financieel verslag 2016

Bijlage 1: Participerende organisaties

Voorwoord

In 1996 maakt Fryslân voor het eerst kennis met Tomke. In 20 jaar tijd is Tomke uitgegroeid tot misschien wel de meest bekende peuter van onze provincie. De honderden avonturen van Tomke, Romke, Yana Yu en Kornelia hebben voor heel veel plezierige (voor)leesmomenten gezorgd. Alhoewel Tomke zelf in de afgelopen jaren wel een beetje is veranderd, is het doel van het Tomke-project nog altijd actueel; zorgen voor een rijke, meertalige omgeving zodat de taalontwikkeling en het leesplezier bij kinderen wordt gestimuleerd, zowel in het Fries als in het Nederlands.

Uiteraard is er in 2016 extra aandacht besteed aan het 20-jarig bestaan van Tomke. In dit jaarverslag is daar meer over te lezen.

De Tomke-werkgroep bedankt alle subsidiegevers en iedereen die op welke wijze dan ook in de afgelopen twintig heeft bijgedragen voor hun inzet. Zonder die inzet en zonder die (financiële) steun was Tomke nooit zo'n succes geworden.

Trots en blij bieden wij u hierbij voor de twintigste keer het inhoudelijke verslag en financiële verantwoording aan.

De coördinatoren van het Tomke-project,

Gertrud Palstra (BSF)

Carolien ter Schuur (Afûk)

1. Het Tomke-project

Wie is Tomke? Wat is het Tomke-project?

Het Friese Tomke-voorlees- en taalstimuleringsproject, het Tomke-project, heeft deze naam omdat alle materialen en activiteiten gebaseerd zijn op verhalen over de peuter Tomke. Tomke is een driejarig jongetje dat allerlei avonturen beleeft met zijn hondje Romke, Kornelia de Kangaroo (met haar boekenbuidel) en het buurmeisje YanaYu. Ze praten allemaal Fries.

Het Tomke-project richt zich op kinderen van 2 tot 4 jaar en hun opvoeders. Het project wil ouders en leidsters van peuters informeren over het gebruiken van taal in de omgang met jonge kinderen. Voorlezen, liedjes zingen, (taal)spelletjes en aandacht voor de dagelijkse zaken zijn belangrijk voor het leggen van een goede taalbasis. Dat geldt voor alle talen, dus ook voor het Fries; kinderen die de eigen moedertaal goed beheersen, kunnen gemakkelijker een andere taal leren. Uit diverse wetenschappelijke onderzoeken is gebleken dat leesbevordering een goede taalontwikkeling tot gevolg heeft. Een goede taalontwikkeling en meertaligheid hebben een gunstige invloed op de cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling. Goede taalvaardigheid heeft ook een positieve invloed op het schoolsucces. Het Tomke-project heeft als doel de Friestalige leescultuur die kinderen in de voor- en vroegschoolse leeftijd omgeeft te bevorderen om uiteindelijk de taalontwikkeling en het leesgedrag van de kinderen te stimuleren, in zowel het Fries als het Nederlands.

Materialen voor peuters en opvoeders

Een belangrijke opdracht voor het Tomke-project is het ontwikkelen en aanbieden van Friestalig materiaal dat in een meertalige VVE-omgeving kan worden gebruikt. In het algemeen hebben kindercentra en gastouders weinig middelen voor materiaal en (bij)scholing als het gaat om het creëren van een Friese taalomgeving. Het Tomke-project voorziet hierin.

Door het (voor)lezen in de Friese taal en het gebruik van eigentijdse materialen wordt een verantwoorde basis gelegd voor de taalontwikkeling van peuters. Dit geldt niet alleen voor Friestalige kinderen, ook bij niet Friestalige kinderen is gebleken dat deze aanpak goed werkt als een soepele kennismaking met de Friese taal. Het materiaal nodigt uit tot direct gebruik. Dat bevordert de acceptatie bij het

publiek en het daadwerkelijk gebruik als middel tot taalontwikkeling in een meertalige omgeving. De verschillende uitingen, zoals het Tomke-boekje, de tv-avontuurtjes en de Tomke-website, zijn inhoudelijk op elkaar afgestemd. Dit bevordert herkenning en versterkt de acceptatie.

Informatie voor professionals

Voor leidsters, medewerkers en andere professionals die zich bezig houden met het jonge kind zijn er de jaarlijkse Tomke-inspiratieavonden, de Tomke-nieuwsbrieven en de Tomke-website 'www.tomke.nl'. De inspiratieavonden zijn bedoeld voor kennisoverdracht. De Tomke-nieuwsbrief bevat informatie over activiteiten en nieuwe materialen. Daarnaast is de Tomke-website een belangrijke informatiebron.

Organisatie van het Tomke-project

Het Tomke-project wordt structureel bewaakt en doorontwikkeld in een samenwerkingsverband van diverse organisaties, die er tijd, menskracht en geld in steken. Het project staat onder toezicht van het PLF (Platfoarm Lêsbefoardering Fryslân).

De algemene projectcoördinatie is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de Afûk en de Bibliotheekservice Fryslân (BSF). Hierbij heeft de BSF een algemeen coördinerende taak, verzorgt de subsidieaanvragen, het jaarverslag en de financiële verantwoording. Bovendien initieert BSF het Tomke-bibliotheekprogramma voor de bibliotheken. De Afûk coördineert de ontwikkeling en productie van de materialen, onderhoudt de contacten met de verschillende doelgroepen en afgevaardigden van de verschillende instellingen die bij het Tomke-project betrokken zijn, verzorgt de correspondentie en de notulen, bewaakt de voortgang en inspireert de leden van de werkgroep. Voor de uitvoering van het project is een werkgroep actief. Deze werkgroep komt 4 maal per jaar bijeen en draagt in hoge mate bij tot een goede afstemming en continuïteit van de diverse activiteiten. De Tomke-werkgroep bestaat uit vertegenwoordigers van de participerende organisaties. De BSF levert de voorzitter voor deze werkgroep, de Afûk verzorgt het secretariaat. Dankzij de continuïteit in de uitvoering wordt het Tomke-programma op handen gedragen - door peuters, ouders, grootouders, gastouders en leidsters

van kindercentra. Binnen het project worden regelmatig nieuwe materialen ontwikkeld en beschikbaar gesteld aan kindercentra, gastouders, bibliotheken en thuis.

Hoofdstuk 3 geeft een overzicht van de leden van de werkgroep. Bijlage 1 geeft een overzicht van de participerende organisaties.

Financiering

In 2016 ontving het Tomke-project subsidie van de Provinsje Fryslân en bijna alle gemeenten in Fryslân, te weten:

Achtkarspelen
het Bildt
Dantumadiel
De Fryske Marren
Dongeradeel
Ferwerderadiel
Heerenveen
Kollumerland
Leeuwarden
Leeuwarderadeel
Littenseradiel
Menameradiel
Opsterland
Súdwest-Fryslân
Tytsjerksteradiel.

Bij de aanvragen voor subsidie bij gemeenten is de hoogte van het aangevraagde bedrag gebaseerd op het aantal inwoners van de desbetreffende gemeente.

Bovendien werd ook door de Afûk, BSF en Omrop Fryslân een financiële bijdrage geleverd. In hoofdstuk 4 vindt u het financieel verslag en verantwoording over 2016.

2. Verslag van het jaar 2016

Thema 'Talenten'

Het thema voor 2016 was 'Talenten'. Dit betekent dat diverse talenten als kapstok zijn gebruikt voor de verhalen in de Tomke-boekjes en alle andere activiteiten.

Net als in voorgaande jaren zijn er binnen het Tomke-project drie invalshoeken te onderscheiden, te weten activiteiten voor en met peuters, activiteiten voor en met opvoeders (ouders en professionals) en het ontwikkelen van materiaal t.b.v. een meertalige VVE-omgeving.

Activiteiten voor en met peuters

- De Fryske Foarlêswike
- Tomke in de bibliotheken
  - Nationale Voorleesdagen
  - Tomke-Toer; poppenkast
  - Mei Tomke op de foto
- Tomke op de televisie
- Tomke radio
- Tomke-app
- Tomke-website

De Fryske Foarlêswike / De Friese Voorleesweek

Begin juni is het voorleesboekje 'Dat hast goed dien, Tomke!' verschenen. Dit boekje werd voorgelezen en gratis uitgedeeld tijdens 'De Fryske Foarlêswike'. In de periode van 6 t/m 10 juni 2016 werd in 21 gemeenten, verspreid over 368 (2015: 368) kindercentra voorgelezen. De meeste kindercentra hebben meer dan één groep. In totaal is er aan 737 (2015: 717) groepen voorgelezen. In veel gemeenten was het resultaat 100%, dat wil zeggen dat alle kindercentra mee gedaan hebben. Ook is er bij 568 gastouders (2015: 549) voorgelezen.

In 2016 is voorgelezen aan ruim 12.500 (2014: 12.500) peuters, inclusief 540 (2015: 450) 'ukken' in de Stellingwerven. It Selskip foar Fryske Tael en Skriftekennisse organiseerde het voorlezen en uitdelen van de Tomke-boekjes in De Fryske Foarlêswike. Om het voorlezen te realiseren waren er maar liefst 520 enthousiaste voorlezers actief (en 568 gastouders). Een team van 50 contactpersonen koppelde per gemeente de voorlezers aan de diverse locaties.

Tomke in de bibliotheken

Vanaf het begin zijn de Friese bibliotheken betrokken bij het Tomke-project. Tussen het overweldigende Nederlandstalige aanbod van landelijke programma's heeft Tomke in de bibliotheken inmiddels zijn eigen plekje verworven.

Ter aankleding van allerlei activiteiten voor de voorschoolse periode werden Tomke-materialen gebruikt en/of uitgedeeld.

Tijdens de Nationale Voorleesdagen in januari 2016 konden peuters met hun ouders of grootouders in de bibliotheek het boekje 'Tomke betinkt in ferhaaltsje' ophalen. Er werden maar liefst 5.550 gratis exemplaren van dit útdielboekje (uitdeelboekje) verspreid. Tijdens deze actie werden ouders geïnformeerd over meertalig opvoeden en over de mogelijkheid kinderen tot 18 jaar gratis lid te maken van de bibliotheek.

In de maanden mei t/m september heeft de Tomke-Toer plaatsgevonden. Ditmaal ging het om een poppenkastvoorstelling. Tijdens deze toer ging poppenkastspeler Eric met een speciale Tomke-poppenkast bij de bibliotheken langs. In maar liefst 30 bibliotheken is een voorstelling geweest.

Tijdens de Fryske Foarlêswike werd het boekje 'Dat hast goed dien, Tomke!' ook in de bibliotheken aan de jongste bezoekers uitgedeeld. Bovendien werd in deze periode door alle bibliotheekclusters de activiteit 'Mei Tomke op de Foto' (met Tomke op de foto) georganiseerd. Hiervoor werden levensgrote Tomke-kostuums met een hoge 'aibaarheidsfactor' ingezet. Zowel door de kinderen als hun ouders werd deze activiteit erg gewaardeerd. Uiteraard werd er ook veel voorgelezen.

Tomke op de televisie

Voor de tv werden 18 nieuwe Tomke-verhaaltjes geschreven door Riemkje Pitstra en Auck Peanstra, met illustraties van Luuk Klazenga. De stemmen werden ingesproken door Tamara Schoppert en Douwe de Bildt. Feije van der Meer van Omrop Fryslân verzorgde de opnames en had de eindredactie in handen. De nieuwe Tomke-afleveringen werden uitgezonden in en rondom 'De Fryske Foarlêswike'. Gedurende de rest van het jaar waren elk weekend (Tomke-tiid) herhalingen van de Tomke-afleveringen te zien bij Omrop Fryslân. Dit is een programma voor peuters met Tomke in de hoofdrol.

Tomke-radio

Sinds oktober 2015 is Tomke-radio actief. Vanaf dat moment is Tomke-radio elke dag beschikbaar. De hele dag zijn er zowel liedjes als verhaaltjes te beluisteren. 's Morgens liedjes en verhaaltjes voor de kleinste kinderen en 's middags liedjes en verhaaltjes voor de wat grotere kinderen. En rond bedtijd zijn er een uur lang verhaaltjes te beluisteren. Tomke-radio is te vinden bij Omrop Fryslân, via de site www.tomke.nl en via de sites van de Friese Bibliotheken.

Poppenkastvoorstelling Tomke en de taartfûgel

De poppenkastvoorstelling 'Tomke en de taartfûgel' is geschreven door Riemkje Pitstra. In het verhaal spelen Tomke en zijn vrienden natuurlijk de hoofdrol. Tomke is jarig en bij een verjaardag hoort natuurlijk een taart. Maar er verdwijnen steeds stukjes van de taart. Wie doet dat? Is er een dief in de buurt? Tomke, Romke en Kornelia gaan op boevenjacht. De poppenkastvoorstelling werd door Eric Postma van 'Eric's poppenkast' uit Lemmer gespeeld. De voorstelling duurde ongeveer 20 minuten en is bedoeld voor peuters en kleuters. De voorstelling is in 30 bibliotheken te zien geweest.

Tomke-app

Geschikt voor de tablet is de Tomke-app. De Tomke-app is gratis en beschikbaar voor de iPad en voor Android. De app is bedoeld voor peuters en bestaat nu uit 6 Tomke-boekjes op rijm. De beelden bewegen en het verhaal wordt voorgelezen. Na elk verhaal kan het kind een spelletje doen.

Tomke-website

Op de Tomke-website (www.tomke.nl) is een speciaal onderdeel voor de peuters opgenomen. Hier kunnen kinderen spelletjes doen en naar liedjes of verhalen luisteren.

Informatievoorziening en materialen voor professionals

- Tomke-nieuwsbrief
- Tomke-inspiratieavonden
- Website www.tomke.nl
- Doch mear mei Tomke

Tomke-nieuwsbrief

De nieuwsbrief voor professionals verscheen in 2016 twee keer. De nieuwsbrief werd in een oplage van 1.250 stuks verstuurd naar alle kindercentra

en de jeugdconsulenten van de bibliotheken. De nieuwsbrief informeerde hen over activiteiten, nieuwe materialen en andere zaken met betrekking tot Tomke en VVE-onderwerpen.

Tomke-inspiratieavonden

Op 21 september vond de jaarlijkse inspiratieavond voor pedagogische medewerkers van kindercentra en andere professionals plaats. De inspiratieavond is onderdeel van de activiteiten van de Tomke-werkgroep. De eindverantwoordelijkheid was in handen van het Cedin. Vanwege het 20-jarig bestaan van Tomke had de avond een feestelijk karakter. Het thema van de avond was 'Doch mear mei Tomke'. Na een lezing van Sherrill Woldberg over het peuterbrein waren er nog drie workshops (De kleine kapitein, Interactief met taal en prentenboeken, jonge kinderen en de taaldrempels). Ook werd het nieuwe Tomke-materiaal – Doch mear mei Tomke – gepresenteerd. De avond werd positief gewaardeerd door de 50 bezoekers.

Website www.tomke.nl

De Tomke-website (ook te gebruiken op een tablet) wordt gemiddeld door 1.000 unieke bezoekers per maand bezocht. De website bestaat uit spelletjes, liedjes en verhalen voor de kinderen en informatie voor ouders en professionals. De website richt zich op taal- en leesbevordering. De website wordt continu actueel gehouden en de inhoud van bijvoorbeeld de spelletjes, verhalen, kleurplaten, werkbladen en taalactiviteiten wordt geregeld aangepast aan diverse thema's die passen bij de tijd van het jaar en thema's die gebruikt worden in kindercentra. Via de website worden digitale nieuwsbrieven verstuurd naar ongeveer 500 e-mailadressen en is er nieuws over Tomke te vinden. Via de Tomke-Facebookpagina zijn er meer dan 2.400 mensen die regelmatig nieuwe berichten van Tomke krijgen. De Pinterestpagina van Tomke heeft 200 volgers.

Doch mear mei Tomke

In 2016 heeft de Afûk nieuw VVE-materiaal ontwikkeld met de titel 'Doch mear mei Tomke'. Het materiaal geeft suggesties voor activiteiten aan leidsters, zodat zij op een eenvoudige manier met kinderen met het Fries aan de slag kunnen. Handig daarbij is dat de thema's en activiteiten aansluiten bij de Nederlandse methoden 'Uk en Puk' en 'Piramide'.

Al pratend, lezend, zingend, dansend, spelend en knutselend wordt aan de hand van twaalf thema's de taalontwikkeling van kinderen gestimuleerd. Ook de emotionele, sociale en motorische ontwikkeling komt aan bod.

Bij elk thema is een apart onderdeel opgenomen voor kinderen van 0 tot 2 jaar.

Materialen voor peuters en opvoeders

- Tomke-boekje 'Tomke betinkt in ferhaaltsje'
- Tomke-boekje 'Dat hast goed dien, Tomke!'
- Tomke-boekje 'In dei mei Tomke' (met cd)
- Tomke-poster
- Heit & mem

Tomke-boekje 'Tomke betinkt in ferhaaltsje'

Tijdens de Nationale Voorleesdagen in januari 2016 werden door de bibliotheken 5.550 exemplaren van het boekje 'Tomke betinkt in ferhaaltsje' gratis uitgedeeld aan de jongste bibliotheekbezoekers. Het boekje bestaat uit een verhaal, een opzegversje en een spelletje. Ditmaal was Riemkje Pitstra de schrijfster, Luuk Klazenga verzorgde de illustraties.

Tomke-boekje 'Dat hast goed dien, Tomke!'

Tijdens De Fryske Foarlêswike is het Tomke-themaboekje uitgedeeld. Het voorleesboekje verscheen in een Friestalige, Stellingwerfse en Bildtse versie met vier verhaaltjes en twee stripverhaaltjes. Naast de verhaaltjes bevatte het voorleesboekje weer talrijke illustraties, opzegversjes, twee liedjes, spelletjes, een praatplaat en een kleurplaat. Ook was er informatie opgenomen over het Tomke-project, Friese prentenboeken en andere media. Het 28 pagina's tellende boekje werd vormgegeven in de karakteristieke en herkenbare Tomke-stijl door Monique Vogelzang. Net als voorheen verzorgden de schrijfsters Auck Peanstra en Riemkje Pitstra de verhaaltjes. Liedjes en versjes waren van Geartsje Douma. De illustraties werden verzorgd door Luuk Klazenga en Linda de Haan.

Het Tomke-boekje verscheen begin juni en werd gratis gedistribueerd via het netwerk van de bibliotheken en de consultatiebureaus. Het grootste deel werd uitgedeeld door de voorlezers tijdens De Fryske Foarlêswike. De oplage bedroeg voor de Friese versie 27.250 exemplaren, 1.000 in het Stellingwerfs en 600 in het Bildts.

Tomke-poster

De Tomke-poster, met daarop de illustratie van de voorkant van het Tomke-boekje, maakte weer deel uit van het aanbod. Ook dit jaar werden de posters opgehangen in bibliotheken, kindercentra, wachtkamers, consultatiebureaus, gemeentehuizen en buurthuizen. Bovendien hebben de kindercentra, die in samenwerking met het Selskip foar Fryske Tael en Skriftekennisse meededen aan de Fryske Foarlêswike, een uitvouwposter gekregen die aansloot bij het Tomke-themaboekje.

Heit & mem

Heit & mem is een tweetalig (Fries en Nederlands) tijdschrift voor jonge ouders. In 2016 bracht de Afûk drie nummers van Heit & mem uit. Een nummer (de lytse heit en mem) werd via het Taalkado verspreid, 2 (reguliere) nummers met een oplage van 35.000 exemplaren werden op meer dan 400 plaatsen verspreid over de hele provincie via bibliotheken, ziekenhuizen, basisscholen en kindercentra. Naast het blad bestaat ook een site met de naam 'heitenmem'. Deze site – www.heitenmem.nl – heeft 20.000 bezoekers per maand. Het blad en de site geven ook informatie over het Tomke-project en over het meertalig opvoeden van kinderen.

Tomke 20 jaar

Tomke heeft in 2016 haar 20-jarig bestaan gevierd. Van 19 t/m 24 september zijn er allerhande activiteiten rondom Tomke georganiseerd.

Speciaal ter gelegenheid van het 20-jarig bestaan deelden alle Friese bibliotheken in die week het Tomke-boekje 'In dei mei Tomke' met cd uit. Een boekje met mooie avonturen van Tomke en een cd met maar liefst 11 liedjes en 2 opzegversjes. Het verhaaltje is geschreven door Geartsje Douma, de illustraties zijn gemaakt door Luuk Klazenga en de vormgeving was in handen van de BSF. De tekst en de muziek van de liedjes op de cd zijn van Geartsje Douma. In de feestweek zijn 10.000 boekjes uitgedeeld.

In de feestweek was er ook van alles te doen en te winnen op de website (www.tomke.nl) en de Facebook-site (facebook.com/tomkepagina) van Tomke.

Omrop Fryslân heeft van 19 t/m 23 september alle dagen van 9.00 -13.00 uur en van 16.00- 17.00 uur Tomke-verhaaltjes uitgezonden. Het waren bijzondere afleveringen, want het ging om compilaties van de eerste beginjaren van Tomke, gemaakt door Feije van der Meer. De Tomke-inspiratieavond op 21 september had ook een feestelijk karakter.

3. Leden van de Tomke-werkgroep

In 2016 bestond de werkgroep uit de volgende leden:

- Gertrud Palstra / Bibliotheekservice Fryslân, coördinatie
- Carolien ter Schuur / Afûk, coördinatie
- Lineke Kuiper / Afûk
- Mirjam van der Hoek / SFBO
- Mieke Vos / Cedin

4. Tomke financieel verslag 2016

TOMKE JAARGANG 20			
	jaarrek. 2016	begroting 2016	jaarrek. 2015
LASTEN			
Materiaal			
Tomke-boekjes, Fries, Stellingwerfs en Schiermonnikoogs	16.746	14.000	15.132
Overige Tomke-materialen	803	5.500	962
Evenementen			
Televisie-uitzendingen	35.449	57.500	35.590
Symposium	3.712	16.500	1.957
Distributie			
Kosten van verspreiding	299	2.000	229
Jaarverslag	221	0	244
Organisatie			
Bureaunkosten/ projectcoördinatie AFUK	11.590	15.000	12.017
Extra uren AFUK	4.300		4.537
Bureaunkosten/ projectcoördinatie BSF	14.168	8.000	13.447
Financiële begeleiding	1.500	1.500	1.500
Onvoorzien	0		449
TOTAAL LASTEN	88.787	120.000	86.065
BATEN			
Subsidies			
Subsidie Provincie	25.000	25.000	25.000
Subsidie Gemeenten	26.277	25.000	26.454
	51.277	50.000	51.454
Materiaal			
Verkoop Tomke-materialen	1.918	3.000	1.207
Evenementen			
Entree deelnemers symposium	893	1.000	875
Organisatie			
Eigen bijdrage deelnemers	34.701	66.000	32.529
TOTAAL BATEN	88.787	120.000	86.065

Bijlage 1: Participerende organisaties

Platfoarm Lêsbefoarding Fryslân (PLF)

Het PLF is een overkoepelend orgaan in de provincie Fryslân, met als doelstelling het stimuleren van onderlinge samenwerking. De kerntaak van het PLF is het coördineren van projecten voor taal- en leesbevordering. Het PLF wil zich inzetten voor een meertalig leesklimaat in de gehele provincie en fungeert daarbij als aanspreekpunt voor subsidieverleners, politiek, beleidsmakers. De landelijke Stichting Lezen - een belangrijk pleitbezorger voor de tweede rijkstaal - neemt ook deel in dit overlegorgaan. Vanuit het PLF worden subsidieaanvragen ingediend en de voortgang van het Tomke-project bewaakt. De financiële afwikkeling doet de afdeling Facilitair Bedrijf van BSF, waar ook het PLF-secretariaat is gevestigd.

Afûk - www.afuk.nl

De Afûk heeft als missie de Friese taal en cultuur dicht bij de mensen te brengen. Daarvoor zet de Afûk verschillende middelen in zoals het aanbieden van cursussen Fries, het ontwikkelen en beschikbaar stellen van Friestalig materiaal en het (mee) organiseren van activiteiten waardoor de voordelen van meertaligheid in het algemeen en de culturele waarde van de Friese taal in het bijzonder onder de aandacht worden gebracht. Binnen het Tomke-project zorgt Afûk met name voor het ontwikkelen en produceren van de materialen en het onderhouden van de contacten met de doelgroepen en organisaties. Deze werkwijze waarborgt de efficiency en bevordert de synergie met andere programma's.

Bibliotheekservice Fryslân - www.debsf.nl

De BSF ondersteunt als provinciale serviceorganisatie de Friese bibliotheken bij het uitvoeren van hun werk door het leveren van facilitaire diensten, het ontwikkelen en aanbieden van nieuwe producten en diensten en door landelijke projecten naar provinciale en lokale schaal te vertalen. De BSF voert een actief beleid om het lezen in het Fries te bevorderen. Binnen het Tomke-project heeft BSF met name een coördinerende rol.

De financiële onderdelen van het Tomke-project (verzorgen van de jaarverslagen, subsidieaanvragen) zijn bij BSF ondergebracht. De Tomke-activiteiten

voor de bibliotheken worden door de BSF opgezet en gecoördineerd. Het vervoer van de diverse Tomke-boekjes naar de bibliotheken wordt ook door BSF geregeld.

De samenwerkende bibliotheken in Fryslân; FBN

De provincie telde in 2016 vijf bibliotheekorganisaties:

1. Noord Fryslân
2. Mar en Fean
3. Midden-Fryslân
4. Zuidoost Fryslân
5. Smallerland

Vanuit deze organisaties worden de bibliotheken (filialen), mediatheken en lytse bybs aangestuurd. Binnen het Tomke-project speelt het netwerk van bibliotheken met name een rol in de distributie van Tomke-materialen en het verschaffen van informatie over meertalig opvoeden aan ouders en natuurlijk het beschikbaar stellen van (voor)leesmateriaal.

Cedin Taalsintrum Frysk – www.cedin.nl

Taalsintrum Frysk is een onderdeel van Centrum voor Educatieve Diensten Cedin. Zij houdt zich bezig met meertalig taalbeleid en streeft daarbij naar een gelijkwaardige positie van de Friese taal. Binnen het Tomke-project denkt Cedin onder andere mee over de educatieve aspecten van het gehele Tomke-gebeuren en was zij eindverantwoordelijk voor de inspiratieavonden.

Sintrum Frysktalige Berne-Opfang (SFBO)

Het SFBO is hét informatie-, kennis- en steunpunt op het gebied van meertaligheid en taalstimulering in de voorschoolse periode. De Provincie Fryslân stelt SFBO in de gelegenheid om peuterspeelzalen en kinderdagverblijven te ondersteunen bij het ontwikkelen van Fries of tweetalig taalbeleid. Het SFBO heeft een permanente vertegenwoordiger in de Tomke-werkgroep. Haar inbreng zorgt er mede voor dat de ontwikkelde materialen goed aansluiten bij de behoeften van de pedagogisch medewerkers.

Omrop Fryslân – www.omropfryslan.nl

De regionale televisie verzorgt nieuws en informatie uit en over Fryslân, maakt achtergrondprogramma's, ontspanning en muziek. Voor kinderen is er elke avond een speciaal programma. In samenwerking met Cedin verzorgt Omrop Fryslân

schooluitzendingen voor radio en televisie. Binnen het Tomke-project zorgt de Omrop voor het ontwikkelen en uitzenden van de Tomke-afleveringen op de tv. Sinds 18 oktober 2015 verzorgt de Omrop Tomke-radio.

Selskip foar Fryske Tael en Skriftekennisse

Het 'Selskip foar Fryske Tael en Skriftekennisse' steunt de Friese taal en cultuur. In samenwerking met de Tomke-werkgroep wil het Selskip het lezen en het voorlezen een stimulans geven. Het zorgt voor de contacten tussen de voorlezers en de speelzalen. Voor de voorlezers worden voorleescursussen georganiseerd. Ieder jaar organiseert het Selskip tijdens het FFFestival 'De Fryske Foarlêswike'. De voorleesweek is een samenwerkingsproject tussen het Selskip en het Tomke-project. Het doel van het project is om elk jaar in deze week voor te lezen aan peuters op peuterspeelzalen en kinderdagverblijven, bij gastouders en in bibliotheken. De organisatie van het voorlezen ligt in handen van het Selskip en de materialen (Tomke-boekje, posters, pr-materialen) worden verzorgd vanuit het Tomke-project.

De thuiszorg-organisaties

De thuiszorg-organisaties dragen zorg voor consultatiebureaus, begeleiding, contacten en cursussen. Ze zijn er voor moeder en kind. Binnen het Tomke-project spelen zij een rol in het bereiken van jonge ouders middels distributie van het Tomke-boekje.